MINISTERSTWO INFORMACJI
I DOKUMENTACJI.

KOMUNIKAT RADIOWY Z DNIA 1 MARCA 1943 r.

/ P o r a n n y. /



I.

Dotyczące Polski.

ANKARA, po turecku, 25.II.godz.18,15.
W swej proklamacji Hitler żąda szczególnych ofiar od narodów, które odegrały pewną rolę w wywołaniu wojny. Można wnosić, że za takie narody uważać należy Polskę i Francję, jednakże zapewne wszystkie kraje europejskie pociągnięte będą do świadczeń.

MOSKWA TASS, po angielsku, 26.II, godz.4,52.
Korepondent NYT w Bernie donosi, że według wiarogodnych źródeł Niemcy wznowili prześladowanie katolików w Polsce. Memorandum, otrzymane w Bernie stwierdza, że w okręgach o ludności 6 milionów, gdzie przed wojną było 4.500 księży, zamordowano 800 księży i uwięzino 3 tys., w tym szereg biskupów. Diecezja gnieźnieńsko-poznańska z ludnością 2 milionów, ma obecnie 34 księży, gdy przed wojną było 828. Większość kościołów zniszczono lub użyto na cele inne niż religijne.

MOSKWA po rosyjsku, 26.II. godz.24,00.
Prezes RKL ZSRR Stalin przyjął ambasadora Polski Romera. Obecny był KL Spraw Zagranicznych Mołotow.

RADIO AMBASADY RP w KUJBYSZEWIE, po polsku, 27.II, godz.17,50.
Premier Stalin przyjął Ambasadora RP Romera.

BERLIN NPD, po niemiecku, 26.II, godz.17,00.
Deklaracja emigracyjnego Rządu Polskiego w sprawie stosunków polsko-sowieckich była przedmiotem pytań na dzisiejszej konferencji dla prasy zagranicznej. Minister Braun von Stumm oświadczył, że opinia świata była ostatnio bardzo zajęta stosunkami polsko-sowieckimi. Wobec jedna istniejących faktów dyskusje te te są tylko teorią i fikcją. Budzą one pewne zainteresowanie tylko dla tego, że rzucają jaskrawe światło na rozdźwięki między t.zw. sojusznikami. Von Stumm omówił szczegółowo oświadczenie Sikorskiego i podkreślił, że oświadczenie Rządu Polskiego na wygnaniu nieodwołalnie - poza komunałami wstępu - domaga się przywrócenia granic Polski z czasów Wersalu. Niedwuznaczną odpowiedź ogłosiła niedawno Prawda, mówiąc o "rozpaczliwych głupcach", wierzących, że ludność Lwowa i zachodniej Ukrainy czeka na Polskę. Spór polsko-sowiecki wyjrzał znów na światło dzienne w związku z oświadczeniem Rządu Polskiego na wygnani Z jednej strony, żądania polskie są stosunkowo niezmienione, z drugiej zaś Moskwa nie chce ujawnić swych imperialistycznych zakusów w stosunku do obszaru między Brześciem Litewskim a Bretańskiem /?/.
27.II, 16,01. - Na zakończenie dzisiejszej konferencji prasowej Braun von Stumm zwrócił uwagę na oświadczenie Polskiej Rady Narodowej, która zgodnie z wczorajszymi oświadczeniami wygnańczego Rządu Polskiego, formułuje jeszcze ostrzej żądania polskie granic wersalskich. Wiadomość ta utrąca wysiłki propagandy wroga przedstawienia sporu polsko-sowieckiego jako rozwiązanego.

ALLOUES, po niemiecku, 26.II.14,00.
Fińska Agencja Informacyjna donosi, że w Anglii ukazała się książka pod tytułem "Związek Radziecki i jego sąsiedzi zachodni", w której wysunięta jest teza, że wszystkie kraje, sąsiadujące z Sowietami, mają być poddane bolszewizmowi.

BRATYSŁAWA, po niemiecku, 26.II. godz.17,45.
Posuwanie się Rosjan na południu frontu wschodniego, świadczy, że polityka Moskwy koliduje z interesami angielskimi. Imperializm sowiecki

otwarcie domaga się wschodnich części byłego Państwa Polskiego podczas,gdy Rząd Polski w Londynie żąda całego dawnego terytorium.Anglia jest w sytuacji groteskowej,gdyż jej sojusznik wysuwa znacznie większe żądania,niż niemieckie postawione w 1939,a które skłoniły Anglię do wypowiedzenia wojny. Konflikt między Sowietami a Rządem Sikorskiego jest dziś oczywisty.Dla większego powikłania rzeczy V.Bartlett stwierdza,że i między Czechami i Polakami w Londynie panuje spór co do planów powojennych.

LAHTI,po fińsku,26.II,11,40.
Dnia 25 lutego Rząd Polski pod przewodnictwem Gen.Sikorskiego,obradował nad sprawą stosunków polsko-rosyjskich,po czym ogłosił następujące oświadczenie: /podano pełny tekst oświadczenia/.
Godz.18,00. - **Donoszą z Berlina**,że oświadczenie b.Rządu Polskiego,że nie zamierza przesunąć granicy wschodniej po zwycięstwie sojuszników do Dniepru i Morza Czarnego,interesujące jest jedynie dla tego,że rzuca światło na plany bolszewickie.Absurdalność oświadczenia Sikorskiego jest jeszcze jaskrawsza na tle niedawnego artykułu Prawdy,stwierdzającego,że tylko wariaci mogą myśleć, iż ludność Lwowa i zachodniej Ukrainy pragnie powrotu Polaków.
18,50. - Pewne koła komentują tezę Hitlera,że Niemcy nie będą oszczędzać życia obcokrajowców,jako zamiar wysłania na front oby-wateli krajów obecnie przez Niemcy kontrolowanych.W związku z tym wymienia się Polaków i Czechów.
Po estońsku,26.II,godz.22,05. - Jasne jest,że wszystkke kraje,które Niemcy czynią odpowiedzialnymi za wojnę,a obecnie okupowane,jak Francja,Belgia, Holandia,Norwegia,Polska,Czechosłowacja,Grecja i Jugosławia traktowane będą zgodnie z wymogami wojny.W Czechosłowacji mobilizacja pracy została już zakończona.To samo dotyczy Polski.Nieoficjalnie mówi się,że ustęp,dotyczący poświęcenia życia różnych narodów,oznacza mobilizację,albo też zamiar użycia obcokrajowców w okręgach zagrożonych nalotami.

CALAIS,po angielsku,27.II,godz.16,30.
Sowiety wyraźnie pragną mieć pierwsze i ostatnie słowo w Europie.Gdyby Sowiety mogły położyć rękę na Polsce,czyż przywróciłyby jej dawne granice i udzieliły błogosławieństw demokracji ? Jeżeli Polacy w Londynie myślą,że tak by było,to dlaczego protestują obecnie przeciw zrzucaniu na teren byłej Polski spadochroniarzy sowieckich? Celem tych spadochroniarzy jest wywołanie w Polsce Wschodniej i Środkowej komunistycznego powstania.

LUXEMBURG,po angielsku,27.II,godz,21.30.
Reuter donosi,że Ambasada sowiecka w Waszyngtonie porusza kwestię utrzymania przez Sowiety terytoriów zabranych Polsce w 1939. Nie ma powodu analizowania argumentów,gdyż pokrywają się one z normalną bolszewicką propagandą.Według dalszych doniesień Stalin przyjął wczoraj wysłannika jakiejś organizacji,pretendującej do reprezentowania b.Polski.W londyńskich kołach dyplomatycznych wielkie zamieszanie wywołał konflikt,istniejący między obietnicami Rządu Brytyjskiego,danymi uchodźcom polskim a wyraźnym zdecydowaniem Sowietów,odrzucających samą nawet zasadę suwerenności i niepodległości Polski.Marionetkowy Rząd w Londynie pod przewodnictwem Sikorskiego,ogłosił oświadczenie,że nie ma żadnych zamiarów antysowieckich,lecz równocześnie uważa sprawę powojennych granic polskich za już rozstrzygniętą i niepodlegający dyskusji.Sikorski i jego towarzysze mają gwarancję Rządu Brytyjskiego,że Polska będzie odbudowana w granicach z sierpnia 1939.Cały spór powstał stąd,że Sowiety skoro tylko uzyskały pewne sukcesy wojskowe,zaczęły zachowywać się jak gdyby miały w ręku całą przyszłość Europy.Pospieszyły z wysunięciem żądań co do Państw bałtyckich, Besarabii,Mołdawii,Karelii i obszaru Polski,który okupowały w 1939.Zaś żądania te są zaledwie łagodnym wstępem do żądań,jakie wysunęłyby w razie uzyskania większych zwycięstw.Ostatnie tygodnie ujawniły wielką rozbieżność między celami Moskwy i Londynu,czyniąc jasnem,że zwycięstwo sowieckie wyparłoby W.Brytanię z Europy.

BUKARESZT,po rumuńsku,27.II.godz.21,00 i BUDAPESZT po węgiersku,27.II, 21,40.
Dziennik Turecki Son Pasta stwierdza,że oficjalne wiadomości o rozmowach Gen.Sikorskiego w Londynie wykazują,że polski rząd na wygnaniu i Związek Sowiecki nie załatwiły sprawy wschodnich granic Polski i że Rząd Polski niezadowolony jest z obecnej sytuacji.

BERLIN TRANSOCEAN,po angielsku,26.II,godz.22,42.
Burza,jaka rozpętała się w kołach emigracji polskiej w Londynie z powodu artykułu Prawdy zacichła na krótko,ale wzmogła się jeszcze z powodu ogłoszenia

przez New Statesman & N. dalszych szczegółów artykułu Prawdy, podanych przez moskiewskiego korespondenta pisma. Autor artykułu Kornejczuk, który zdaniem NS&N, jest wyrazicielem poglądów sowieckiego komisariatu spraw zagranicznych, mówi o polskich politykach w Londynie, jako przedstawicielach "ciasnej grupy żarłocznych imperialistów polskich", że "Rząd Brytyjski nie ma zamiaru gwarantowania wschodnich granic Polski" i że sfera interesów sowieckich musi objąć Europę wschodnią. Każdy Polak, mający trochę zdrowego rozsądku powinien zrozumieć, że W. Brytania nie ruszy palcem dla mianowania polskich Peyrtutonów. Gdyby Polacy byli roztropni nie pragnęliby więcej gwarancji Chamberlainowskich. Wreszcie Kornejczuk ostrzega Polaków, że Sowiety po wojnie będą najsilniejszym mocarstwem we Wschodniej Europie.

27.II. godz. 18,50. - Emigracyjny Rząd Polski w Londynie najwyraźniej składa się z tych nieszczęśników, którzy choć niczego nie zapominają, ale też niczego nie uczą się z doświadczenia. Afton Bladet stwierdza, że z charakteryzującym go brakiem instynktu politycznego, t. zw. polski minister spraw zagranicznych, przemawiając przez radio, uważał, że nadeszła chwila odpowiednia dla ogłoszenia czysto imperialistycznego programu wszechpolskiego. Dziennik podkreśla, że warstwy rządzące b: Polską nie miały żadnego poczucia odpowiedzialności wobec mniejszości w Polsce, które traktowały ohydnie.

Berliński przedstawiciel Hamburger Fremdemblatt dr. Adolf Halfel oświadczył, że w czasie ważności moskiewskiego paktu o nieagresji Niemcy mądrze powstrzymywali się od wszelkiego kroku, który mógłby być uważany za zdradę wobec Europy. Natomiast obecne stosunki polsko-sowieckie świadczą, jakie byłyby możliwości W. Brytanii na kontynencie po zwycięstwie sowieckim. Podczas, gdy Mołotow w 1941 musiał opuścić Berlin z pustymi rękami po wysunięciu żądania Dardanelli i Bułgarii, w czerwcu 1942 - ten sam Mołotow podpisując sojusz anglo-sowiecki napewno nie uznał polsko-sowieckiej granicy z 1939. Minimum jego życzeń stanowiła niewątpliwie granica Polsko-Sowiecka /sic !/ z dnia 22 czerwca 1941, czemu wyraźnie w ostatnich dniach dała wyraz oficjalna postawa Moskwy.

RZYM, po włosku, 26. II. godz. 8,00.

Oświadczenie Rządu Polskiego w sprawie stosunków polsko-sowieckich, podane bez komentarzy.

Godz. 1,30 - Tribuna stwierdza, że Kreml zamierza po wojnie zająć Galicję i inne ex-polskie terytoria. Sikorski protestuje i domaga się ochrony W. Brytanii i Stanów. Londyn i Waszyngton rozpoczęły wojnę pod pretekstem gwarantowania Polski. Teraz muszą porać się z żądaniami wobec tego państwa ze strony rosyjskich sojuszników.

27. II, godz. 8,00. - Oświadczenie nominalnego Rządu Polskiego w Londynie o stosunkach z Rosją grozi dalszymi następstwami wobec nowej nieprzyjaznej postawy rosyjskiej, sprzecznej z obietnicami danymi Polakom w lipcu 1941, gdy Rosjanie odczuwali potrzebę przyjźni Rządu Sikorskiego. Oświadczenie stwierdza, że w wyniku paktu rosyjsko-polskiego z 31. VIII. 1941, Rosjanie muszą wyrzec się terytorium polskiego. Jest jednak wiele wskazówek, że Rosja nie zamierza przestrzegać paktu. Niedawno rząd moskiewski ogłosił zawieszenie zwalniania milionów Polaków, internowanych w Rosji, zaś w ostatnich dniach prasa bolszewicka wszczęła wielką kampanię w sprawie różnych granic strategicznych Sowietów.

20,00. - Ambasada sowiecka w Waszyngtonie ogłosiła artykuł członka najwyższej Rady Ukraińskiej, twierdzący, że ludność polska, włączona do Sowietów w 1939, nie zgodziłaby się na przyłączenie do odbudowanej Polski. Artykuł ten musi wywołać niezadowolenie, zwłaszcza w Londynie, gdzie wciąż chce się wmówić światu, że W. Brytania weszła do wojny w obronie integralności Polski.

GDANSK, po niemiecku, 26. II. godz. 7,10.

Pogadanka o utworzeniu w Bydgoszczy szkoły językowej Rzeszy: trzeba było przyjąć do urzędów wielu Niemców miejscowych, gdyż Rzesza nie mogła dostarczyć dostatecznych ilości urzędników. Ponadto większość Niemców nie mogła chodzić do szkół niemieckich na skutek polityki polskiej.

BRATYSŁAWA, po węgiersku 26. II, godz. 17,30.

Svenska Dagbladet podaje wiadomość z Lizbony, w myśl której samolotem, który spadł w poniedziałek do Tagu, podróżowali p. Czang-Kaj-Szek, ambasador Stanów w Ankarze Steinhardt, polski Generał Sikorski i b. ambasador brytyjski Cripps.

BERLIN TRANSOCEAN, po angielsku, 26. II, godz. 15,26.

W Lizbonie ogłoszono 15 nazwisk osób zabitych lub rannych w katastrofie Clippera /podano szereg nazwisk osób nieznanych/.

Godz.22,47. - Donoszą z Równego,że komisariat Rzeszy dla Ukrainy otworzył 21 banków handlowych z 330 oddziałami.

DEUTSCHLANDSENDER,po niemiecku,27.II, godz.11,15.
Reportaż z mleczarni mechanicznej w Landsberg /?/ nad Wartą.

WROCŁAW,po angielsku,26.II.godz.23,30.
Koła,zbliżone do ambasady sowieckiej w Turcji,stwierdzają,że do armii czerwonej wcielono 100 tys.Polaków,wywiezionych przez Sowiety w czasie okupacji Polski,a którzy mieli być zwolnieni i wysłani do Iranu.

RENNES,po angielsku,27.II,godz.19,15.
W Casablanca Roosevelt i Churchill pozwolili sobie rozstrzygać o losie milionów bez zasięgania zdania zainteresowanych.Ponieważ Stalin wyjaśnił,że nigdy nie wyrzeknie się żądań,dotyczących wschodniej Polski,Roosevelt zwrócił się do Vargasa o zgodę na osiedlenie w Paranie 500.000 Polaków.Roosevelt spodziewa się,że w ten sposób zaspokoi ex-Sikorskiego /sic !/,Stalina i Polaków, których użyje jako awangardę imperializmu Stanów w Brazylii.

FLORENCJA,po włosku,26.II,godz.22,45.
Władze Stanów organizują kongres żydowski w Tel- Avivie dla ustalenia żydowskich planów powojennych.Do rządu brytyjskiego zwrócono się o uzyskanie zwolnienia Żydów polskich,internowanych przez Moskwę,by mogli wziąć udział w kongresie.

II.

Z najważniejszych spraw światowych.

ROZGŁOSNIE AMERYKANSKIE.
Korespondenci: F.Kuh - Londyn.Próby ze strony Finlandii nawiązania rozmów pokojowych z Anglią i Ameryką nie powiodły się,gdyż Finom zalecono bezpośrednie rozmowy z Moskwą,czego dotąd nie uczynili.

M.Beatty - Londyn.Stan zdrowia Churchilla szybko poprawia się.Można teraz ujawnić,że był bardzo chory.

CZUNGKING,po angielsku,27.II.godz.15,50.
Przemówienie Czank-Kai-Szeka do Sjamu zapewniające,że ani Chiny ani inni sojusznicy nie zamierzają naruszyć integralności terytorium Sjamu.

WROCŁAW,po niemiecku,26.II,godz.19,45.
Artykuł Goebbelsa w "Das Reich" stwierdza,że Europa przechodzi szczyt kryzysu materialnego i gospodarczego,że hasłem dnia jest "gotowość nadewszystko !",że wreszcie plutokracja i bolszewizm są tym samym - z dwoma odcieniami żydowskiej międzynarodówki.
27.II.godz.7,00. - W Stanach omawia się utworzenie armii żydowskiej w sile 200 tys.specjalnie ćwiczonej dla najazdu na Niemcy.

ALLOUIS,po niemiecku,27.II.godz.12,35.
Z mowy Sumner Wellesa,będącej odpowiedzią na mowę Morrisona,wynika, że Stany chcą by po wojnie światem rządziły Rosja i Ameryka.

CALLAIS,po angielsku,26.II.godz.16,30.

Rząd Brytyjski wyrzekł się wykonania planu Beveridge'a na żądanie Wall Street.

ZEESEN,po angielsku,26.II,godz.1,00.
Radio londyńskie ogłosiło,że polecenia Ojca Swiętego,katolicy W.Brytanii codziennie modlą się za Rosję.Antybolszewickie narody Włoch,Hiszpanii,Portugalii,Węgier i Niemiec otrzymały z miarodajnych kół Watykanu oświadczenie, że wzmianka o Ojcu Swiętym może dotyczyć tylko zaleceń,wydanych przez poprzedniego Papieża na parę lat przed śmiercią,by modlić się o nawrócenie Rosji.

CALLAIS,po angielsku,27.II.godz.19,32.
Niemcy dopiero teraz zaczęły powoływać rezerwy.

BUDAPESZT,po węgiersku,27.II,godz.14,30.
Korespondent Helsingin Sanomat w Berlinie donosi,że Niemcy przygotowują dla państw bałtyckich miłą niespodziankę.Równocześnie zaprzecza się,by Niemcy zamierzały ewakuować Estonię.

LAHTI,po angielsku,27.II,godz.15,08.
Prasa szwedzka stwierdza,że pogłoski o odrębnym pokoju nie mają żadnego praktycznego znaczenia.

BERLIN TRANSOCEAN,po angielsku,27.II,godz.14,37.
Koła Watykanu stwierdzają,że Roosevelt chce skłonić Sowiety do uznania Watykanu,a następnie Watykan - do roztoczenia opieki nad jeńcami wojennymi w Rosji.Postawa Watykanu wobec tych planów nie jest jeszcze znana.

VICHY,po francusku,26.II,godz.8,30.
Sekretarzem Generalnym tureckiego MSZ będzie zapewnie obecny ambasador w Kujbyszewie.

WATYKAN,po angielsku,26.II,godz.20,15.
Marcele Deat pytał o postawę kościoła wobec rewolucji europejskiej.Otóż nie jest rzeczą kościoła przystępować do rewolucji lub pozostać poza nią,lecz rzeczą rewolucji - ustosunkowanie się do kościoła.Trzeba pamiętać,że w ciągu 2 tys.lat Bóg chrześciański pogrzebał wielu młodszych od siebie bogów.

Rzym,po włosku,27.II,godz.1,30.
La Tribuna stwierdza,że konflikt między anglosasami a Rosją jest już oczywisty.Konflikt między Anglią i Stanami istnieje również,choć nie jest tak jaskrawy.

III.

O g ó l n e.

OSLO,po niemiecku,26.II.godz.8,30.
Na Łotwie przywrócono właścicielom 2/3 sklepów i uruchomiono 20 tys. przedsiębiorstw rzemieślniczych.

FERIESLAND,po angielsku,26.II.godz.18,30.
Gen.Gub.dr.Frank na zaproszenie Gen.Catlosa przybył na dwa dni do Bratysławy.

LAHTI,po estońsku,25.II.godz.8,30.
Lohse wezwał Estończyków,Łotyszów i Litwinów do walki z bolszewizmem o nową Europę.

MOSKWA,po rosyjsku,26.II.
6,00 - Prawda: armia czerwona jest armią mścicieli.
12,00- Opis wyjęcia odłamka, który utkwił w sercu rannego,przy znieczuleniu miejscowym.
16,20- Prawda: możliwości mobilizacji totalnej w Niemczech są w praktyce bardzo ograniczone.
27.II - 7,00. - Prawda: lud Armenii pozdrawia swych synów na froncie.
12,00 - Przemysł Omska wzrósł w ciągu dwóch lat trzykrotnie,jednak produkcja wykazuje wciąż jeszcze różne braki.
16,20 - Wkład Armenii w wojnę.
17,30 - Przemówienie Aleksandrowa:nadeszła rozstrzygająca chwila w wojnie narodowej.
18,00 - Trzeba zwiększyć pogłowie bydła.
20,30 - Głód w Kijowie i okrucieństwa niemieckie.

MOSKWA,po angielsku,26.II.godz.18,00.
Dementi wiadomości podanych przez Berlin o wyjeździe delegacji sowieckiej do Watykanu.
Donoszą z Genewy,że Ribbentroppowi odebrano dział stosunków z sojusznikami Niemiec,gdyż nie zdołał on wymusić spełnienia żądań niemieckich.
Ł.Kaganowicz mianowany został Kom.Lud. kolei żelaznych.